

Susret u Budimpešti: Orbán – Plenković



Foto: HINA

4. stranica



HOŠIG-ovo natjecanje

10. stranica



9. Koljnofski književni susreti

11. stranica



Pomurski jesenski književni dani

14. stranica

Komentar

Prijatelju...

Tebi pišem, prijatelju, istomišljeniče ili sličnomišljeniče. Govoriš kako nije vrijeme za pisma, dopisivanja, al' vidim po tvome licu taj gorki talog razočarenja, da ne znaš kako i kamo. Taj vir dobra i zla se igra s tvojim čulima. Sve češće javlja se u tebi poetično pitanje: zar nas nisu već odmalena učili razlikovati dobro od zla? Zar nije to srž i svećeničke propovijedi u domu Božjemu? Čovjek se nalazi usred toga, ali (i) on bira i odlučuje. Pojedini misle, ako nose križ oko vrata il' sjede bliže oltaru, da im se olako opraštaju grijesi. Ne vjeruj, prijatelju, u naslove i titule, varka je to i obmana. Čovjek ima samo jedan jedini status, a to je njegov karakter. Vjeruj u sebe! Nije vrijeme diskretne šutnje, a nema ni grčkoga kora pučkoga govora i mišljenja, niti kreativnog il' kritičkog razmišljanja, temeljnih stupova demokracija. Vrijeme je to lažnih proroka, muza i poeta, i uzaludno se čeka brod korveta, vidiš, zar ne, da spasa nema. Govorim ti „prilika je rijetka, gdje se pruža, valja je iskoristiti“ (Søren Aabye Kierkegaard) i varaš se da je generalna proba za scensku igru života, ne, prijatelju, iza nas je već i premijera. Već si duboko u tome panonskome blatu, i kako gaziš, on ti se lijepi o dno cipela i vuče te, pa i otežava hod. Al' ti hodaj dalje uzdignuta čela, jer ne mogu ti ništa ako si uspravan i čist kao suza. Budi što jesi, neobrađeno drago kamenje.

Da, znam, uhvatio si dno dna i istoga trenu pomislio kako ćeš si kupiti pištolj i pucati u sljepoočnicu, il' stat na rub mosta, skočiti u rijeku i poručiti: čekajte me kod Muvača (Mohač). Guši te i lama licemjerje, malograđanština i taština. U tebi već odavno vlada autocenzura. Obezvređuju te i podrezuju krila, kikoću i rukom mašući govore: samo neka bude kvalitetno što pišeš, dok drugom potpisuju tvoju intelektualnu krađu. Hohštaplere (prevarant) tapšaju po ramenima i dušu ti stavljaju na vagu. A ti poput naive, još uvijek vjeruješ u promjene. O ne, nisam ja iskusan čovjek, i zapravo tko sam ja da sudim. I sama sam puna opekline, ožiljaka i rana. Ali ako si doista toliko razočaran, onda idi. Idi među svoja brda i planine, ili pokraj mora ili oceana. A ja, što ću ja? Za mene ne brini. Upisujem školu ronjenja, znaš ono na dah. I vidiš, tu sam već pokraj tebe na obali mora, polako ulazim i uranjam... i znaš, kao u filmu The Big Blue (Veliko plavetnilo) plivam, plivam s dupinima i nikada, nikada se više ne vraćam.

Kristina

Glasnikov tjedan



hrvatskim premijerom Andrejom Plenkovićem premijer Viktor Orbán.

„Mađarska je spremna postići dogovor koji bi bio pravičan o otokupu MOL-ovih dionica, na način da se zatvori pitanje koje, nažalost, zbog niza okolnosti predstavlja opterećenje u odnosima dviju zemalja, i tu smo postigli suglasnost“, potvrdio je Orbánove riječi Plenković.

Hrvatska je odlučila da Inu želi u svoje vlasništvo nakon izgubljene arbitražne presude suda u Ženevi u prosincu prošle godine, koji je presudio da dokazi koje je Hrvatska podnijela nisu dovoljni da dokažu da su ugovori sklopljeni 2009. nastali kao plod koruptivnih aktivnosti.

Orbán je naglasio da se u Mađarskoj na pitanje Ine i MOL-a gleda kao na poslovno pitanje, dodavši kako mađarska vlada, podupire pronalazak rješenja kako bi rješavanjem tog pitanja koje truje odnose, sve ostale razine suradnje bile ponovno dobre. Jer iz problema Ine i MOL-a proizlaze i

sva druga pitanja pa tako i pitanje hrvatskoga članstva u Organizaciji za ekonomsku suradnju i razvoj, na isto je Plenković izjavio kako siguran, da će Mađarska podržati Hrvatsku u procesu pristupanja OECD-u i važno je da nastavimo dijalog s OECD-om naglasivši kako se formalno ne radi ni o kakvoj blokadi, jer nikakvog procesa pregovora u ovom trenutku nema.

Dva premijera razgovarala su i o trgovinskoj razmjeni, turizmu, prometnoj povezanosti, energetici i manjinama,

Predsjednik hrvatske Vlade Plenković kazao je da se s mađarskim premijerom Orbánom redovito viđa na sastancima na vrhu, ali i da je summit 16+1 u Budimpešti

bio prilika za bilateralni razgovor s premijerom Orbánom, koji će pridonijeti jačanju odnosa dviju zemalja. Podsjetio je da u Mađarskoj živi 50 tisuća Hrvata. Osvrnuo se i na tekuće probleme hrvatske manjine u Mađarskoj, a jedan od njih je i što nemaju predstavnika u parlamentu. Predsjednik Vlade pojasnio je da postoji

vijeće u kojem su predstavnici manjina pa i Hrvati. Kazao je: „Nije situacija ista kao u Hrvatskoj gdje je fiksni broj zastupnika manjina. Tu vidimo koliko smo mi, što se tiče standarda zaštite manjina, na europskoj razini. Želimo vidjeti na koji način možemo pomoći hrvatskoj manjini“, rekao je predsjednik Vlade, te naglasio da Vlada podupire mađarsku manjinu u Hrvatskoj te istu vrstu potpore očekuje i za hrvatsku manjinu od mađarskih vlasti.

Branka Pavić Blažetin

Osvrnuo se i na tekuće probleme hrvatske manjine u Mađarskoj, a jedan od njih je i što nemaju predstavnika u parlamentu.

HDS-ova Skupština

Iduća sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će **16. prosinca 2017. godine u 13 sati u Baji.**

Za sastanak je predložen sljedeći dnevni red:

- 1) Predsjednikovo izvješće o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik;
- 2) Donošenje odluke o izmjeni i dopuni Pravilnika o upravljanju imovinom Hrvatske državne samouprave;
- 3) Donošenje odluke o utemeljenju kulturne ustanove u Baji. Referent: Ivan Guban, predsjednik;
- 4) Obavijest o glavnim stavkama za 2018. proračunsku godinu;
- 5) Razno.

Hrvatski premijer Andrej Plenković sastao se s visokim dužnosnicima Hrvata u Mađarskoj



U društvu hrvatskoga premijera Andreja Plenkovića

U sklopu svoga dvodnevna boravka u Budimpešti, 27. i 28. studenoga 2017., na 6. sastanku šefova vlada zemalja središnje i istočne Europe i Kine, takozvanom Summitu 16 + 1, hrvatski premijer Andrej Plenković 27. studenoga sastao se s visokim dužnosnicima Hrvata u Mađarskoj: s glasnogovornikom hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu Mišom Heppom, predsjednikom Hrvatske državne samouprave Ivanom Guganom i predsjednikom

kovića o ostvarenim projektima, a jednako tako i o nastojećim ulaganjima. U kratkim crtama predsjednik Gugan predstavio je HDS-ovo institucionalno zaleđe, djelatnost i mrežu financijskog sustava za rad i funkcioniranje tijela kojem je na čelu, jednako tako i pitanje Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj u Vlašićima. Među važnim HDS-ovim projektima istaknuti su bili proširenja školskih zgrada pečuskoga Hrvatskog vrtića,

da do dana današnjega nije riješeno punopravno zastupstvo hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu, i kako će za nekoliko dana ovo zakonodavno tijelo raspravljati o Zakonu o pravima nacionalnih zajednica u Mađarskoj te o Izbornome zakonu, položaju hrvatske civilne sfere i njezinom sufinanciranju na državnoj razini.

„Kao i kod svakoga međunarodnog posjeta uvijek se koristimo mogućnošću da izravno kontaktiramo s predstavnicima hrvatske manjine, dijaspore ili konstitutivnog naroda, ovdje su to naši Hrvati kojih ima oko 50 tisuća”, reče na početku za Medijski centar Croatica hrvatski premijer Andrej Plenković. Dodao je da slušajući visoke dužnosnike Hrvata u Mađarskoj, zaključio je da je povoljan status hrvatske manjine u Mađarskoj, političke institucije mađarske države prema njima odnose se dolično i u smislu sredstava i u smislu zaštite njihovih kulturnih prava. Posebno je naglasio da Hrvati u Mađarskoj uživaju potporu Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske i Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, i konkretnu projektnu suradnju te da će Veleposlanstvo Republike Hrvatske i nadlež-



Generalna konzulica Vesna Haluga, HDS-ov predsjednik Ivan Gugan, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp i SHM-ov predsjednik Joso Ostrogonać



Hrvatski premijer Andrej Plenković, veleposlanik Mladen Andrić i državna tajnica za političke poslove Ministarstva vanjskih i europskih poslova Zdravka Bušić

Saveza Hrvata u Mađarskoj Josom Ostrogonaćem. Na susretu su pribivali i veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Mladen Andrić i generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga i državna tajnica za političke poslove Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Zdravka Bušić. Na sastanku predstavnici Hrvata u Mađarskoj informirali su hrvatskoga premijera Plenkovića o ostvarenim projektima, a jednako tako i o nastojećim ulaganjima. U kratkim crtama predsjednik Gugan predstavio je HDS-ovo institucionalno zaleđe, djelatnost i mrežu financijskog sustava za rad i funkcioniranje tijela kojem je na čelu, jednako tako i pitanje Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj u Vlašićima. Među važnim HDS-ovim projektima istaknuti su bili proširenja školskih zgrada pečuskoga Hrvatskog vrtića,

osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležje i santovačkoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma, za što su zatražili i pomoć premijera Andreja Plenkovića pri dvostranom susretu s mađarskim kolegom Viktorom Orbánom. Također je bilo riječi i o odnosu mađarske vlade i hrvatske manjine u Mađarskoj, te su hrvatskoga premijera Andreja Plenkovića hrvatski čelnici izvjestili

na tijela nastaviti davati tu čvrstu potporu, jer važno je – kako reče premijer Andrej Plenković – „da pokažemo jedinstvo domovinske Hrvatske s onima koji su Hrvati izvan naše domovine, i veselimo se njihovom posjetu Zagrebu, Hrvatskom saboru, jednako kao i predstojećem sastanku Savjeta za Hrvate izvan Hrvatske, koji će krajem prosinca biti u Zagrebu“.

Kristina Goher

Hrvatski premijer Andrej Plenković na budimpeštanskom skupu 16 zemalja istočne i srednje Europe te Kine



Na summitu 16 + 1

Hrvatski premijer Andrej Plenković boravio je 27. i 28. studenoga 2017. u Budimpešti, gdje je sudjelovao na 16. sastanku šefova vlada zemalja središnje i istočne Europe te Kine, takozvanom Summitu 16 + 1, koji bi trebao biti dobra prilika za jačanje gospodarske suradnje Hrvatske i Kine. Skup 16 zemalja istočne i srednje Europe te Kine Hrvatskoj je bio važan za pozicioniranje u odnosima s tom svjetskom silom koja zadnjih godina pokazuje interes za ulaganja u ovaj dio Europe, te ključne su sfere hrvatskog interesa infrastruktura, luke i turizam. Kina ostvaruje sa svijetom, po nedavnim riječima njezina veleposlanika u Hrvatskoj, trgovinsku razmjenu od 3,6 bilijuna dolara. Sa zemljama istočne i središnje Europe u okviru inicijative 16 + 1 lani je imala trgovinsku razmjenu od 58,7 milijardi dolara, a s Hrvatskom 1,5

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske najavio je da će se tijekom 2018. godine u Dubrovniku održati sastanak ministara turizma u formatu Kina + 16.

Kazao je da će Hrvatska i kroz aktivnosti Ministarstva gospodarstva napraviti jedan centar za malo i srednje poduzetništvo koji bi pokrивao sve zemlje srednje i istočne Europe i odnose s Kinom, a ujedno će ovoga tjedna u Šangaju biti otvoren Ured Hrvatske gospodarske komore, što će, ocijenio je predsjednik Vlade, dodatno unaprijediti ukupnu trgovinsku razmjenu Hrvatske i Kine koja se povećava proteklih godina.

Predsjednik Vlade naglasio je da je današnji sastanak važan i u političkome smislu. Pritom je naveo četiri razine suradnje s Kinom – bilateralna, format 16 + 1, odnosi Europske unije i Kine te, u kontekstu 25. obljetnice diplomatskih odnosa dviju zemalja, relacije u okviru Ujedinjenih naroda. Upitan o interesu kineske tvrtke za izgradnju Pelješškoga mosta, predsjednik Vlade rekao je da Kina pokazuje veliki interes za ovaj dio Europe, i to kroz inicijativu „Jedan pojas, jedan put“, te dodao da se stoga ne čudi da su se kandidirali i za izgradnju Pelješškoga mosta, koji je strateški infrastrukturni projekt u Hrvatskoj. (HINA)

milijardi. Ovu inicijativu Kina smatra integralnim dijelom svog megaprojekta „Jedan pojas, jedan put“, neke vrste suvremenoga drevnog Puta svile i jednog od najambicioznijih projekata u svijetu uopće.

Plenković je u izvaji novinarima nakon sastanka rekao da Hrvatska bilježi velik rast dolazaka kineskih turista, te da ih 2018. očekuje preko 200 tisuća. Sljedeće godine, vjerojatno u proljeće, u Dubrovniku će se održati sastanak ministara turizma u formatu 16 + 1 i Kine. Zasad je poznato da je Kina dogovorila ulaganje u Krapinske Toplice u visini od 30 milijuna eura, a istu svotu navodno će uložiti kineska kompanija Camel koja proizvodi baterije za e-automobile u tvrtku Rimac Automobili. Ta zemlja pokazuje velik interes za ovaj dio Europe, te su se kandidirala i za izgradnju Pelješškog mosta. Na skupu su uz Hrvatsku sudjelovale i



Viktor Orbán i Andrej Plenković

Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Češka, Estonija, Mađarska, Latvija, Litva, Makedonija, Crna Gora, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija i Srbija. Hrvatski premijer Andrej Plenković 28. studenoga susreo se s mađarskim premijerom Viktorom Orbánom. Premijeri su rekli da se razgovaralo i o trgovinskoj razmjeni, turizmu, prometnoj povezanosti, energetici i manjinama, a mađarski je šef vlade naglasio dobre pomake u odnosima u posljednje vrijeme, „zahvaljujući hrvatskoj vladi koja je poduprla poboljšanje odnosa“. Hrvatski premijer Plenković ističe kako su odnosi važni i u smislu trgovinske razmjene. „Mađarska nam je peti trgovinski partner, povećana je razmjena, ulaganja su proteklih 25 godina preko dvije milijarde eura. Ono što je važno jest i to da je više od 500 tisuća mađarskih turista bilo u Hrvatskoj ove godine“, naglasio je Plenković. Razgovaralo se i o prometnoj povezanosti i u tom kontekstu obnovi mostova na Dravi, jednako kao i o prometnim koridorima, prije svega VC, a također i o reverzibilnom toku plina gdje je hrvatska nakon potpisivanja sporazuma prije šest mjeseci u tijeku natječaja kako bi se izgradio odgovarajući kompresor i omogućio postupni tok plina, što je iznimno važno za energetske sigurnost Mađarske koja je posebno za to zainteresirana.

k. g.

Dan sjećanja na Vukovar u Hrvatskom školskom centru „Miroslav Krleža“ u Pečuhu

U povodu prisjećanja na žrtvu Vukovara, 8. studenog, u organizaciji Memorijalnog centra Domovinskog rata Vukovar i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Mađarskoj, otvorena je izložba „Sjećanja na Vukovar“, a potpisana je i povelja o prijateljstvu i suradnji između Hrvatske državne samouprave i Memorijalnog centra Domovinskog rata Vukovar.

Hrvatski sabor 29. listopada 1999. donio je odluku o proglašenju Dana sjećanja na Vukovar, kako bi se dostojno obilježila žrtva grada, koji predstavlja simbol hrvatskog križa, žrtve i stradanja, ali i slobode te stvaranja neovisne Hrvatske u Domovinskom ratu. Događaju su nazočili Mladen Andrić, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga, Ivan Gugan, HDS-ov predsjednik, Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, te Krunoslav Šeremet, v. d. ravnatelja Memorijalnog centra Domovinskog rata Vukovar.



Izložba „Sjećanja na Vukovar“

Generalna konzulica Vesna Haluga u ime organizatora istakla je žrtvu kao vrhunski čin ljubavi, te podsjetila na sve ono što Hrvati duguju vukovarskim herojima. Naglasila je da je Vukovar duhovni most koji nas sve povezuje, pa tako i Hrvate u Mađarskoj, koji su 1991. pružili utočište i dom za preko 50 tisuća hrvatskih prognanika. Veleposlanik Mladen Andrić istaknuo je važnost sporazuma o suradnji HDS-a i Memorijalnog centra Domovinskog rata Vukovar, potpisanog u ozračju suradnje i budućnosti. Rekao je da se Dan sjećanja, 18. studenoga, ove godine poklapa s Danom Hrvata, što omogućuje da se uz obilježavanje ove tradicionalne priredbe sjetimo i Vukovara. HDS-ov predsjednik Ivan Gugan prisjetio se ratnih dana, kada su Hrvati u Mađarskoj svakodnevno pratili tegobna događanja u matici, naglasivši kako je nazočnost stradalnika i branitelja grada Vukovara prigoda da se



Vesela dječja lica

nauči nešto, čega nema u udžbenicima. Zadaća otvaranja izložbe pripala je Miši Balažu, koji je tijekom ratnih godina obnašao dužnost voditelja Hrvatskog uredništva Mađarske televizije. U svom govoru spomenuo je novinare koji su svoje živote položili na oltar domovine, Sinišu Glavaševića, Gordana Lederera i Žarka



Potpisana je povelja o prijateljstvu i suradnji između Hrvatske državne samouprave i Memorijalnog centra Domovinskog rata Vukovar.

Kajića, a osvrnuo se i na teškoće rada u ratnim uvjetima: dok je Hrvatska doživljavala agresiju, nakon raspada zajedničke, južnoslavenske redakcije hrvatska redakcija borila se za afirmaciju i prihvaćanje u mađarskom društvu. Na kraju je bitku za Vukovar usporedio s današnjom borbom za očuvanje hrvatskog identiteta u Mađarskoj, naglasivši potrebu odgovarajućeg vođenja, bez kojeg nema opstanka zajednice. Krunoslav Šeremet, ravnatelj Memorijalnog centra Domovinskog rata Vukovar, predstavio je rad, misiju i projekte javne ustanove. Naglasio je da ustanova ima važnu ulogu u tematizaciji Domovinskog rata i obrazovanju djece i učenika. Bojnik Marin Ivanković, branitelj i svjedok Vukovara, prikazao je bitku za Vukovar. Iznio je najvažnije činjenice o predratnom Vukovaru, nakon čega je detaljno govorio o cjelokupnom tijeku herojskog i tegobnog tromjesečja, ispunjenog pogibijom, svakodnevnim granatiranjima i napadima oklopnih i zračnih snaga JNA. Žrtvu Vukovara okupljenima je pojasnio kroz brojne podatke, te poznate i manje poznate slike tragedije pada grada na braniku Hrvatske. Na kraju valja naglasiti veliki doprinos gospođe generalne konzulice Vesne Haluge, koja se zdušno zalaže za obilježavanje hrvatskih spomendana u ustanovama i tijelima Hrvata u Mađarskoj.

Ivan Tomek

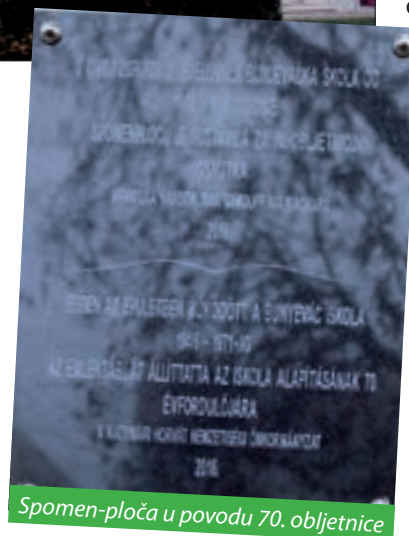
Sedam desetljeća kačmarske Bunjevačke škole

Treći susret bivših učenika i nastavnika



Zgrada bivše Bunjevačke škole

Kačmarska je Hrvatska samouprava 25. studenoga organizirala susret bivših učenika i nastavnika bivše „Bunjevačke škole“ (1946. – 1971.). U zgradi nekadašnje škole, koja je obnovljena 1998. godine, danas društvenog doma u kojem su smještene narodnosne zajednice, okupilo se umalo četrdeset bivših učenika i nastavnika. U ime organizatora okupljene je pozdravila predsjednica samouprave Teza Vujkov Balažić, koja se ukratko prisjetila, utemeljenja i djelovanja škole, te bivših nastavnika i učenika. Kako uz ostalo reče, u posljednjih dvadeset godina ovo je treći sastanak. Lani povodom obilježavanja 70. obljetnice utemeljenja škole postavljena je spomen-ploča na ulazu u zgradu. Organiziranje je počelo 1945., a škola je utemeljena u listopadu 1946. i djelovala do 1971. godine. U tom je razdoblju školu pohađalo 120-ak učenika. Nažalost, od njih 40 već nije s nama, a mnogi su ostarjeli ili bolesni, pa se nisu mogli odazvati. Zgrada je sagrađena još 20-ih godina prošloga stoljeća, a nakon Drugoga svjetskog rata



Spomen-ploča u povodu 70. obljetnice



Ženski pjevački zbor

predana je za obrazovne svrhe, te je odlukom seoskog vodstva u njoj pokrenuta Bunjevačka škola. Bilo je više učitelja koji su bili na dužnosti ravnatelja, koji više nisu među nama, reče uz ostalo Teza Vujkov Balažić, te spomenula njihova imena: Marko Markulin, Stipan Zorić, Bariša Fekete, Marko Zegnal, Ljubinko Mandić.

Usljedio je prigodni kulturni program koji je otvoren s bunjevačkom himnom Kolo igra, tamburica svira. Levente Bešir kazivao je prigodne stihove Mojoj učiteljici, te izveo dvije skladbe

na harmonici. Kačmarski pjevački zbor bunjevačkih Hrvata svečanost je uljepšao hrvatskim narodnim pjesmama.

Od bivših učitelja odazvala se samo Kačmarkinja Marija Išpanović Pijuković, koja danas živi u Baji. Kako nam reče, nakon završetka naše učiteljske škole u Budimpešti 1957. godine, počela je predavati u Mohaču, zatim u Čikeriji, a u kačmarskoj školi radila je 1962. godine, dakle samo godinu dana. Pošto se udala, zaposlila se u Mateviću gdje je radila sve do umirovljenja.

Kačmarac Stipan Alaga (84) jedan je od prvih učenika Bunjevačke škole, on se prisjeća ovako: – Mi smo osnovali Bunjevačku školu 1945. godine i bilo nas je četrdeset u razredu, a učitelj nam je bio Ternak. Onda je škola i nazivom bila hrvatska, a poslije dvije godine preimenovana je u srpsko-hrvatsku.

Okupljenima se prigodnim riječima obratio načelnik Endre Pál, koji je naglasio kako je Bunjevačka škola pridonijela njegovanju i očuvanju bunjevačkih tradicija i običaja. Ravnateljica kačmarske osnovne škole Erzsébet Gyetvai Gulyás prikazala je kratku povijest narodnosne ustanove od 1971. do



Nagrađena Margitka Tupčija Išpanović (slijeva)

danas. Nakon pozdravnih riječi, dopredsjednica Hrvatske državne samouprave Angela Šokac Marković uručila je državno odličje umirovljenoj učiteljici Margitki Tupčija Išpanović koje joj je dodijeljeno u povodu Državnog dana Hrvata u Starome Gradu za istaknutu djelatnost na polju kulture i hrvatskoga školstva. S kitom cvijeća čestitala joj je i kačmarska Hrvatska samouprava. Dodajmo da je u predvorju zgrade postavljena i prigodna izložba fotografija iz prošlosti škole. Po završetku svečanosti zastupnice Hrvatske samouprave položile su vijenac na spomen-ploču postavljenu lani u povodu obilježavanja 70. obljetnice Bunjevačke škole. Druženje je nastavljeno u domu kulture uz zajednički ručak i Tamburaški sastav „Zabavna industrija“.

Stipan Balatinac

Proslava 35. rođendana

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe



Na pozornici nekadašnji i sadašnji članovi Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe utemeljen je sredinom 1982. godine, u pečuškom Klubu Augusta Šenoe, a utemeljile su ga djelatnice pečuskoga Hrvatskog vrtića. Prvi voditelj Zbora do svoje smrti bio je učitelj, sakupljač narodnoga blaga, kantor Ladislav Matušek. Nakon njega zborovođa je bila petnaestak godina Marta Rohonczy, a posljednjih nekoliko godina Zbor vodi Marija Bošnjak uza stručnu pomoć Judit Orcsik Čatić. Trideset godina života i rada Zbora obilježili su brojni nastupi u Mađarskoj i diljem Europe, te u matičnoj domovini Republici Hrvatskoj. Zbor su pratila dva orkestra. Dugi niz godina Orkestar Baranja, a zadnjih desetak godina Orkestar Vizin. Mnoge su pjevačice pjevale i pjevaju u Zboru, od onih koje su ga utemeljile mnoge su i danas aktivne članice. Snimljene su minute i minute radijskoga programa, televizijskoga programa, pisalo se o Zboru u



Predsjednik i zamjenica predsjednika Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac i Ljubica Weber zahvalili su Zboru na dugogodišnjem radu.

hrvatskom tisku u Mađarskoj i šire. Na nastupima svojim pjevanjem i prekrasnom nošnjom, koju članice rado oblače, ponos su Hrvata u Mađarskoj i dobivaju brojna priznanja publike i struke. Pjevaju svete mise, (Zbor djeluje i kao crkveni zbor) poticatelj je mnogobrojnih hrvatskih okupljanja u Pečuhu, ima redovite tjedne probe koje se ne propuštaju... Svaka članica nosi vlastitu narodnu nošnju svoje etničke skupine, od brojnih koje karakte-

riziraju Hrvate u Mađarskoj Zbor se diči dvjema kazetama: „Raspjevani baranjski Hrvati“ i „Lijepa si, lijepa“ te CD pločom „Oj, Baranjo“ koju su snimili uz pratnju Orkestra Vizin. Sudjelovao je i s drugim izvođačima na nizu glazbenih izdanja. Brojne nagrade obilježile su rad Zbora u proteklih trideset godina, spomenimo najveće: više odličja zlatne kvalifikacije, odličje Izvrsnog zbora, Velika nagrada „Lajos Vass“. Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe simbol je izvrsne zbornice pjesme Hrvata u Mađarskoj već trideset godina. Temeljni je cilj ostao isti kao i prilikom utemeljenja: očuvanje izvorne narodne pjesme Hrvata u Mađarskoj.

Gala koncert u svečanoj dvorani Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu u čast 35. obljetnice rada i djelovanja Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe bila je prigoda sjetiti se prošlih godina. Od utemeljiteljica danas su aktivne članice Zbora još tri, ima tko je napustio Zbor, ima koga je smrt ponijela na put. Svečanosti su se odazvale brojne članice, te obukle za tu priliku narodnu nošnju i pjevale zajedno sa Zborom, uza svirce koji su tijekom proteklog razdoblja pratili Zbor na njegovu putu. Danas Zbor prati sastav Vizin, naraštaj što ga vodi Zoltan Vizvari. Bilo je pjesme i suza, uz brojne čestitke predstavnika političkog i javnog života, tako ravnatelja Hrvatske matice iseljenika Mije Marića, glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Miše Heppa, predsjednika Skupštine Hrvatske državne samouprave Ivana Gugan, voditelja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe Miše Šarošca i drugih. Voditeljica zbora Marija Bošnjak u ime Zbora prigodnim je poklonima zahvalila brojnim podupirateljima i prijateljima Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe.

Članice Zbora u studenom 2017. jesu: Ildika Bošnjak Balaž, Bernadetta Berki, Marija Bošnjak, Aga Divjak, Katica Divjak, Andrea Grekša, Marta Grošić, Aga Guttengéber, Luca Járomi, Marica Ištoković, Katica Kálmán, Anica Šakan, Vesna Velin.

Osnivači su Zbora: Marija Bošnjak, Eva Filaković, Katica Kálmán, Anica Šakan, Anica Jakšić, Zlata Štric Soltész, Aga Cimmermann, Marica Kelemen.

Proteklih 35 godina u Zboru su pjevale: Anica Dalos, Milica Kundar Babić, Marta Grošić, Eva Gyóri Vizin, Milica Klaić Taradija, Žuža Borbaš Krekó, Anica Pavić, Marija Jakšić Popović, Kata Ivanović, Gulyás Gézané, Anna Dávid, Erika Žarac, Irena Babić.

Branka Pavić Blažetin

II. Gradišćanski večeri Domovinskoga boja

Braniteljsko svidočanstvo u izdanju šopronske Čakavske katedre



U Šopronu: dr. Franjo Pajrić, Josip Arap, Ivan i Denis Njari

Zašto se tribaju baviti Gradišćanski Hrvati s branitelji, a pogotovo s njevim tarheta, (samo)ubojstvi i sličnim povijestima o boju, kad sve je to već za nami i neophodno je gledati ravno u budućnost?! Čudami bi, znamda, postavili ovo pitanje, ki hladnokrvno, neutralno, nekako sa strane gledaju na Domovinski boj, kojega prik granic neki mediji toliko odurno znaju opomenuti da ga pišu i s malom početnom slovom. Svidočanstvo slavonskoga branitelja Ivana Njarija, nadalje urednika i ujedno sina autora, Denisa Njarija, ki je dvi ljeti bio lektor sambotelskoga Odsjeka za hrvatski jezik i književnost ter nimalo laku sudbinu ujev Josipa i Danijela Arapa poznali smo jur lani. A s nami skupa i mnogi naši ljudi prilikom I. Gradišćanskih večerov o Domovinskom boju u Kisegu, Plajgoru, Petrovom Selu i Nardi. Ovo ljeto, od 3. do 6. novembra, dvojezična knjiga Dvanaest i jedan/Tizenkettő és egy, ponovo je putovala po gradišćanski seli sa svojim autorom i u pratnji Josipa Arapa, umirovljenoga brigadira ki je sudjelovao skoro u svi bojni operacija u obrani Hrvatske, Denisa Njarija ki je sad jur profesor povijesti na osječkom fakultetu i Elizabete Njari, hižne družice autora. U turneju, spodobno kot lani pred vukovarskim najznačajnijim datumom su s ove strane bili upleteni, moja malenkost, i dr. Franjo Pajrić, predsjednik Društva Hrvati ki je ovput odigrao i ključnu ulogu pri trećem izdanju.

Naime, Dvanaest i jedan/Tizenkettő és egy, zbirka je teških, potresnih, a važno je spomenuti, istinskih napisov iz boja slavonskoga dobrovoljca, zapovidnika Ivana Njarija, s ugarskimi koreni ki je bio u Laslovu ranjen i pol kilograma željeza su iz njega vanzeli. Dugo vrime je lebdio med žitkom i smrti, a na nagovor sina Denisa je napravio svoj memorandum, čije treće izdanje, morebit zvuči neobično, ali ugledalo svitlo dana uprav u Ugarskoj, u šopronskoj tiskari Foreno. K tomu je bila neophodna i volja i želja dr. Franje Pajrića, gdo, kad je dočuo da nij' već knjig za prezentacije, obećao je treće izdanje i tako se je mogao predstaviti kot urednik na četiri štacija gradišćanskih večerov o Domovinskom boju, u Koljnofu, Undi, Hrvatskom Židanu i Šopronu. Izdavač je Čakavska katedra u Šopronu, a knjiga je izašla s materijalnom potporom Veleposlanstva Republike Hrvatske u Ugarskoj, što je ovako komentirao autor pri prvoj prezentaciji u koljnofskoj Levandi, u nazočnosti Maje Rosenzweig Bajić, savjetnice Veleposlanstva: „Izuzetno mi je čast da je Hrvatska finansirala ovo izdanje knjige, to vam je nešto, kao da sam pobijedio u ratu!” Ivan Njari svim se je zahvalio ki su je lani, kot i sada primili pri promocija knjig i kade su se ćutili kot doma, u hrvatskom ozračju svagdir sa znatizeljnim ljudi. „To nas je napunilo s jednom energijom i jednim optimizmom, s jednim veseljem i s jednim radošću!”, a ta duh je vladao krez te dane, dokidob su kod nas gostovali Hrvati iz Slavonije. U Koljnofu je Joško Grubić s tim slasnim koljnofskim govorom povi-

dao zadnje poglavlje iz knjige, koje je najganutljivije po svojem sadržaju med svimi štoricami. Pri kraju je pak koljnofski skup i zajačio prekrasnu vlašću melodiju, na ku su i suze potekle, a ja ne morem daleko držati te prelipe štrofe od oči štite-ljev ke su uprav simo pasale za ovu prigodu: „Mi hrvatski bratci moramo bit hrabreni,/Nek najper hodmo nepretelja se ne bojmo!/Neka vidi svit ča j' hrvatski narod/Vjeran do zadnje dobe/Ostat će on na vijeke”. Drugi dan je prošao u posjetu

Trenutak za pjesmu

Pravičnost

Škuro nebo pred plač veli
Dica ovde svi mi zgora
Čudimo se, ča se je stalo,
Kom se j' vjerovalo
Da se je tako dogodalo?

Bitke biti, u boj pojti
Nij' svakomu dano
A još manje zdignut glavu
A svi najradje bi tvoju kožu
Od drugih vandanu

Malo nas je ki bijemo
Boj preteški boj bez kraja
Zmožno kriči vlašća duša
Vesela kanica jave i neba
Vabi i plače, ča je prodana?

Da je more bit bez grihov
Takvog denas nećeš najti
Ideale svoje ne smiš prodati
S lahki riči mudrovat
Istini moraš u oči pogledat

Do tal ponižen bil je Jezuš
Ak' si isto, budi gizdav na to
Čer je pošal jedan od nas
Ki si poštenje nij' dal
A da j' umrit moral zato.

30. 11. 2017.
Franjo Pajrić



Dio publike u koljnofskoj Levandi



Autor dedicira Koljnofkam i Petroviščanki



S prijatelji sa svih stran Gradišća u Hrvatskom Židanu

Željeznom, a uvečer su bili gosti i na Hrvatskom danu u Kisegu. Nedilju napodne smo se našli s predstavnicima Unde, na čelu sa Štefanom Kolosarom, predsjednikom mjesne Hrvatske samouprave ki je ukratko predstavio svoje malo selo, a u zaistinu familijarnom ozračju je poteklo vrime prezentacije, pri koj su znatiželjnici komentirali svoje doživljaje iz boja, a i postavili su pitanja. Dr. Mijo Karagić, časni konzul RH u Ugarskoj i umirovljeni duhovnik iz Austrije, dr. Anton Kolić takaj su dodali svoje misli. Ista topla atmosfera je dočekala nas u židanskom Staračkom domu uvečer, kade je još i jedan muzeolog držao predavanje. „Najteže mi je bilo poslušati lani u Plajgoru da troljetnom sinu Denisu prvi spominak od oca je to, kako ide k njemu u špitalj na posjet zbogomdati, aš će otac umriti. Njegovo ozdravljenje graniči se s medicinskim čudom i danas normalan žitak ima s još uvijek dvadeset i sedam ran“, je najpr vabio zvanaredno teške spominke iz prošlosti moderator dr. Franjo Pajrić, a zamaglile su se oči još i većkrat i pri jednostavnom razgovoru. Zadnji dan boravka su posjećena gradišćansko-hrvatska naselja u Austriji, a spravišće sa šopronskimi Hrvatima, med kimi su bili u lipom broju i Koljnofci, zno-va je oslobodilo nakraj potisnute čuti. Svaka publika je drugačija, a i svim onim ki su strahote preživili, na četire dane se

odseliti u tu prošlost ni lako. Od toga se ne pominaju branitelji med sobom u svakidašnjici, ali svaki trenutak zna se vratiti u sanja, vrtiti se u krug u podsvisti. A negda-negda se dovliče na površinu i nezadovoljstvo zbog nepravdičnosti, ka se je zgodala na peldu i pred haškim sudom projudći tajedan, a i s osobnima tragedijama, ljudskima sudbinama i na kraju samoubojstvom, o čemu piše i sam autor u ovoj knjigi. Od samoga boja broj braniteljev ki

su na se zdignuli ruke kolobari oko 3600, i danas je med bojnik čuda takovih ki nisu mogli obdjelati traume, imaju psihičke pritiske, vrime na vrime primaju terapiju, a i odbižu na par dani i tajednov od normalnoga žitka. U samoću, u tišinu, u beskrajnost. To je ta cijena ka zahtjeva i poštovanje i strpljenje, iz česa je sve manje danas. Medjutim, kako je rekao šogor od autora, specijalac u mirovini, „stvari idu na bolje, treba se ufati, što nalize budućnosti Hrvatske“. S timi misli smo po drugi put putovali s našimi gosti, ki su nam jur od lani i prijatelji, brati i najbliži, što su ove četire dane još bolje počvrstili u nami. A ki sad šte knjigu o boju, strahoti i paklu, poniženju i mučenju hrvatskoga svita, spominja se na vrle junake i nedužne civile, prijatelje, suborce ki su najbolji bili u ovom boju i položili su svoju hrabrost, svoju krv i svoje sve za Domovinu. Za Domovinu, ka se polako tone u neku amneziju i čini nam se sve već je sklona zabiti i ime i broj i namjeru agresora...

Timea Horvat



Bogatstvo...

Za prezentacijom knjige na Undi

Vesela hrvatska bajkovnica

Natjecanje u kazivanju priče na hrvatskom jeziku

U knjižnici budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkoga doma, u sklopu kulturno-umjetničke manifestacije Tjedan hrvatske kulture, održano je jedanaesto natjecanje u kazivanju priče na hrvatskom jeziku. Nadmetanje od samih početaka organizira profesorica povijesti i knjižničarka škole Klara Bende Jenjik. Sudjelovali su osnovnoškolci od 1. do 6. razreda, a njihove su nastupe vrednovala profesorica Anita Bándy i Marijana Jakošević te vrtićka odgojiteljica Zorica Zorić, sudionike su pripremile razrednice i odgojiteljice popodnevnog boravka. Kazivale su se priče Jadranke Čunčić-Bandov, Željke Horvat-Vukelja, Sunčane Škrinjarić, Anta Vladimira Bikića i narodne umotvorine.



Dio učenika dobitnika

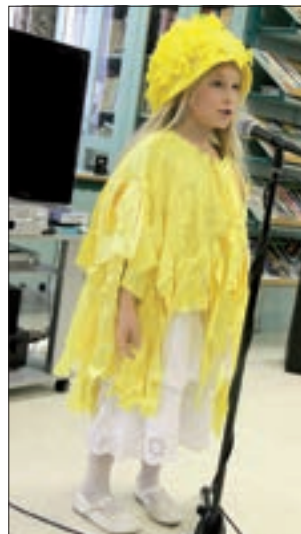
Neupitno je najsavršeniji kutak škole knjižnica jer knjige su jedine koje nas ne mogu razočarati. Jedino kada smo stigli do njezine posljednje stranice i željni smo nastavka, da taj uzvišeni osjećaj još malo potraje. U dodir s knjigom, ljepotom jezika, bogatstvom mašte dijete dolazi već u ranome djetinjstvu. U taj svijet neupitno trebaju povesti djeteta članovi obitelji, odgojitelji i učitelji ili nastavnici. Dijete prirodno voli učiti i misliti, tražiti rješenja, učenje tekstova napamet pak pomaže pri usvajanju novih znanja. Natjecanju u kazivanju priče na hrvatskom jeziku 2017. godine sudjelovalo je umalo četrdeset polaznika osnovne škole od 1. do 6. razreda. Novost je što ih se više natjecalo po skupinama, 2 – 4 učenika, ali svake godine nas svojim oduševljenjem iznenađuju prvašići, što nije izostalo ni ovoga puta. Već poznata lica, dobitnici nagrada prethodnih godina i ovoga su puta dokazali svoje umijeće, ali, kao i uvijek, pokazali svoj sjaj i novi talenti. Priče su kazivali polaznici 1. r.: Andrija Nagy-Sója, Száva Markó i

Rezultati natjecanja:

1. – 2. razredi: 1. Lilla Bendjeskov,
2. Anna Szabó,
3. Mira Nohorović i Ajsa Rita Faggyas,
posebna nagrada: Andrija Nagy Sója.

3. – 4. razredi: 1. Sara Kohári,
2. Julija Išpanović,
3. Šime Čudina,
posebna nagrada: Vedran Jenjik.

5. – 6. razredi: 1. Luka Lampshire,
2. Laura Szűcs,
3. Mila Marlyin.



Lilla Bendjeskov prurušila se u žutoga maslačka.

Milan Tresó, Dora Tihanyi, Andrija Išpanović i Alen Halilović, Mira Mohorović i Ajsa Rita Faggyas te Sanja Gusić, Anna Olga Szabo, Bence Kovács, Piroška Hracza, pripremile su ih: Kristina Kirhofer i Monika Režek; iz 2. r.: Zsófia Pszota, Márk Andréka i Georgios Georgopoulos, Dániel Pszota, Tessa Nagy i Annamária Dezsó te Tamara Kákonyi i Hanna Lugosi, Lilla Bendjeskov, Anna Čudina i Jasminka Tábori, pripremile su ih: Dejana Šimon i Kristina Németh; iz 3. razreda: Šime Čudina Cvrčak, Ružica Czubulya, Nándor Fülöp, Viktória Kocsis, Dániel Lukács, Dániel Ružić, pripremile su ih: Snježana Baltin i Katica Benčik; iz 4. r.: Julija Išpanović, Vedran Jenjik, Sara Kohári, pripremile su ih: Katica Šokac i Zlata Gergič; iz 5. r.: Mira Döhrmann, Mila Marlyin, Vivien Szentmiklóssy, Laura Szűcs, Eszter Szalóky-Nagy, pripremila ih je: Marijana Jakošević; iz 6. r.: Zsófia Fülöp, Luka Lampshire, pripremila ih je: Anita Bándy.



Prati se nastup sudionika.

Svim sudionicima uručena je čokolada, najboljima spomenica i knjiga na hrvatskom jeziku. Pri kraju svi su bili pozvani na čaj i kolače.

Čestitamo svim sudionicima, i neka pojedine ne obeshrabruje što ove godine nisu među pobjednicima, sljedeće ih godine čeka još jedno natjecanje, još jedna mogućnost!

Kristina Goher

9. Koljnofski književni susreti s vridnim izdanjem



Hrvatski veleposlanik dr. Mladen Andrić pozdravlja nazočne

Vrime jaše, ne pita... još jednoč smo bili suočeni s tim, kad su nam na vrata potuketali nanovič književnici iz Hrvatske, ke sad jur po treći put, na dva dane paralelno pogostimo i mi Petroviščani, kot i Koljnofci, pomoću mjesne Hrvatske samouprave. Sad smo jur u organizaciji zašli do toga da cijela ekipa je podijeljena na dva dile. Jedna grupa putuje dalje u Koljnof, a druga malo ostane pri nas, u jesenskom vrčaku Pinčene doline. Tako 9. Koljnofsko književno spravišće ljetos je i zavolj toga bilo posebno, od 9. do 12. novembra, jer za mnogoljetni dogovori i ugovori konačno je i tiskan zbornik uredjivanjem dr. Franje Pajrića, pod naslovom: *Svi naši književni susreti I. (radovi inspirirani hrvatskim književnim susretima u Koljnofu)*.

Prva grupa hrvatskih književnikov, u sastavu Nikše Krpetića, Nenada Piskača, Tomislava Marijana Bilosnića, Zorana Boškovića, Ive Baričića, pod peljanjem idejnoga oca ovih sastanaka Đure Vidmarovića, sad jur i predsjednika Društva hrvatskih književnika, s dr. Franjom Pajrićem ki je mozak hrvatskoga djelovanja med nami Gradišćanskimi Hrvatima, samo stane pri lani prikdanom Globusu, simbolu u svitu raštrkanih Petroviščanov i dalje putuje, dokle mi, sa člani mjesne Hrvatske samouprave, s Rajmundom Filipovićem, Anom Škrapić-Timar i dr. Andrašom Handlerom u Nazdravlju pozdravljamo jur poznata i manje poznata lica: Darka Peru Pernjaka, Josipa Petrića Pjera, Sinišu Matasovića, Božicu Brkan i Miljenka Brezaka. S veseljem je slušamo u petrovskoj knjižnici kad štu iz svojih djel i govoru o sebi, ali konstatacija je ljetos na ljetos sve jasnija, književnost je sve teže



U Etnomemorijalnom centru u Koljnofu

„prodati“ med našimi ljudi, iako je uprav tako kot u Koljnofu, naravno, i u našem rječniku uspjehom se zove prvi zbornik književnih susretov. Drugi dan je čas upoznavanja Petrovoga Sela za naše goste, pravoda negdo mora i djelati, a to je Josip Petrić Pjer, ki frenetičnu uru održi hrvatske književnosti u petrovskoj Dvojezičnoj školi. Naše naselje ima svim putnikom što pokazati, početo od lani postavljeno Globusa, na početku ovoga ljeta prikdanoga moslavačkoga kamena, koji posebno razveseli Božicu Brkan, andjela hrvatske gastronomije, blogericu i književnicu, a i ljetos prvi put pohodjenoga Križnoga puta, do pred kratki prikdanoga Hiže vridnosti. Treba se pomoliti i pri grobu našega velikana Lajoša Škra-



Za predstavljanjem Zbornika gosti i domaćini u petrovskoj knjižnici

pića koga su još na početku književnih susretov ovjekovječili objektivu u Koljnofu. Siniša Matasović, majstor haiku-poezije, ali i cijela ekipa, oduševljeno sluša izvješća, objašnjenja, kako se bori naše selo s asimilacijom, a koje su najvažnije točke, štacije da se u žitku još malo u svitlosti drži hrvatska svića. Miljenko Brezak pak neumorno fotografira, snima, kako čujemo, nastat će i film iz ovoga četverodnevna boravka u Gradišću. Susreti, kot i obično, ne minu prez izleta, zato je odgovoran živi povijesni leksikon dr. Franjo Pajrić pred napornom subotom, kad jur po tradiciji vridne štrofe se narodu u okviru prevoditeljske djelaonice. Otpodne, na temu amaterskoga kazališta se predava i diskutira, glavna je predavačica Ana Šoretić, književnica iz Austrije ka je niz

ljet peljala cogrštofski teatar i objavila knjigu naslova Puna zdjela o 25-ljetnom djelovanju spomenute kazališne grupe. A skoro sam zabila spomenuti i nastup na koljnofski kazališni daska, od česa ekstar slijedi napis. Okrugli stol oduševljeno je pozdravio i dr. Mladen Andrić, veleposlanik, čiji prvi posjet Gradišćanskim Hrvatima je uprav ov bio, u pratnji Maje Rosenzweig Bajić, savjetnice Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, ke je onda Franjo Grubić, načelnik Koljnofa, i invitirao na prezentacijske minute. Još su pale čestitke dvim slavjenikom Đuri Vidmaroviću i Tomislavu Marijanu Bilosniću ki su ljetos svečevali okrugle životne jubileje, a zadnja koljnofska noć ovoga susreta „po protokolu“ minula je s projekcijom filma redatelja Jakova Sedlara „Svetac, zločinac i dvorske lude“.

Tiho

Martinje, susret iseljenih Martinčana i Međunarodni susret hrvatskih pjevačkih zborova

Ova priredba, kako stoji u pozivnici, ostvarena je potporom Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, hrvatskih samouprava i civilnih udruga iz Podravine, Hrvatske državne samouprave, Saveza Hrvata u Mađarskoj, Zajednice podravskih Hrvata, Hrvatske samouprave Šomođske županije, Fonda za razvoj ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa, Seoske samouprave.

U svom obraćanju nazočnima martinački načelnik i predsjednik KUD-a Martinci Levente Varnai između ostaloga rekao je: U našem selu Martinje ima dugu tradiciju, tada se i oni koji ne žive u selu vraćaju roditeljima, rođacima, prijateljima, svojim starim domovima, pribivaju svetoj misi, ugodno provode dan s onima koji im puno znače. Današnja je bučura ipak malo drukčija. Zahvaljujući Hrvatskom sportskom centru „Josip Gujaš Džuretin“,



Martinački ženski pjevački zbor „Korjeni“



Petrovoselski Hrvatski ženski zbor „Ljubičica“



Bajski Pjevački zbor KUD-a „Bunjevačka zlatna grana“

te Kulturno-umjetničkom društvu Martince, u našem se selu danas priređuje proslava Martinja, prvi Međunarodni susret hrvatskih pjevačkih zborova, te prvi susret bivših Martinčana. I s ove pozornice želim zahvaliti što ste našu priredbu počastili u tako lijepom broju i time uveličavali ovaj jedinstveni događaj! Velika hvala i onim ljudima koji su nas potpomagali svojim radom da bi ovaj dan ostao zauvijek u našem sjećanju!

KUD Martinci (Martince Kulturális Egyesület) već godinama organizator je proslave Martinja, kaže u ime KUD-a Kristina Gregeš Pandur. Tako je KUD početkom 2017. godine uspješno sudjelovao na natječaju EFOP-1.3.5.-16-2016-00571 (Társadalmi szerepvállalás erősítése és helyi közösségünk fejlesztése) i ostvario sredstva u visini od 25 milijuna forinta, a jedan od programa koji će ostvarivati u projektnom razdoblju jest i proslava



Podravski tamburaši

Martinja. KUD-ove će aktivnosti biti usmjerene na razvijanje zajednice i obuku mladih. Uz Martinje, druga velika priredba jest Dan umirovljenika, treća Božićni koncert, koji ćemo pomagati novčano, veli Kristina. Već radimo s mladima, imamo redovite plesne probe vikendom, a tu su još neki programi. Glavni cilj koji namjeravamo ostvariti ovim projektom jest očuvanje tradicija i naših običaja, te da uključimo mlade u spomenute programe i aktivnosti. Projekt ćemo ostvariti u razdoblju od 1. kolovoza 2017. do 31. srpnja 2020. godine, a on nam je omogućio i da ove večeri priredimo, uz Martinje, i prvi put u Martincima Međunarodni susret hrvatskih pjevačkih zborova, kaže Kristina Gregeš Pandur.

Nakon programa i martinjske večere za sve koji su bili gladni, slijedio je bal uz virovitički GAŠO BAND koji je potrajao do ranih sati.

Branka Pavić Blažetin

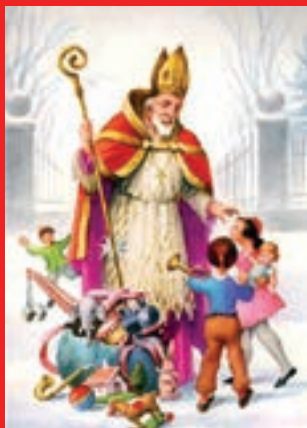
Mala stranica



STIŽE NAM SVETI NIKOLA

Nema djeteta koje nije čulo ili pročitalo priču o svetom Nikoli. Djeca s noći 5. na 6. prosinca ostavljaju svoje čizmice na prozoru i željno iščekuju jutro da vide jesu li bila dobra tijekom cijele prošle godine da bi ih sveti Nikola darivao. U katoličkome svijetu, ali i općenito u takozvanoj zapadnoj kulturi 6. prosinca slavi se Sveti Nikola. Tko je bio sveti Nikola?

Sveti je Nikola rođen 255. godine u Patari na poluotoku Male Azije, gdje je služio kao biskup, a postao svećenik jer je želio širiti dobrotu. Rođen je u imućnoj obitelji, te je već kao dijete činio dobra djela i darivao siromašne. Postoji mnogo priča vezanih uz njegov život, ali sve povezuje ista nit vodilja – u svom životu uvijek se borio protiv nepravde i za ljubav prema bližnjemu. Iscrpljen pokorom i poslovima, umire 6. prosinca 327. godine te je pokopan u Miri, gdje se i danas nalazi sarkofag u koji je nekoć bilo položeno njegovo tijelo. Svetog Nikolu danas znamo kao zaštitnika djece, pomoraca, djevojaka, siromaha, studenata, ljekarnika, pekara, ribara, zatvorenika, trgovaca, putnika, otoka Sicilije, pariškoga sveučilišta i mnogih gradova širom svijeta.



NIKOLINJE

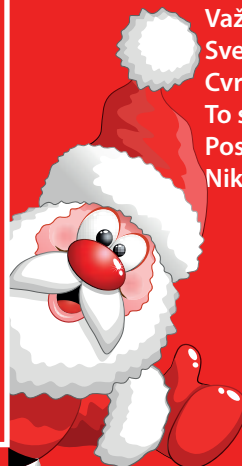
Na srebrne žice
Sletjele su ptice.
Na glavama im kapice,
Na nogama čizmice,
Oko vrata šal,
Jer počinje bal.

Važan gost već stiže
Sve bliže i bliže.
Cvrkutom ga prate,
To svi dobro znate,
Poseban je danas dan,
Nikolin je imendan.



Darove će svoje
U čizmice stavit'
I dječicu dobru
Veselo pozdravit'
Sad su sretna djeca mala,
Pa ti kliču: Hvala, hvala!

Mira Blatančić



Za spretne ruke

SVJETLUCAVE SNJEŽNE PAHULJICE

Ima mnogo zamisli za zimske i adventske ukrase, sada vam donosimo jednu. Pomoću sljedećih uputa možete napraviti prelijepo svjetlucave snježne pahuljice. Za njih su vam potrebni ovi materijali i alati: pištolj za plastiku, plastični štapići za punjenje, papir za pečenje, deterdžent za pranje posuđa, isprintana shema pahulje, šljokice, dekupažno ljepilo, četkica za bojenje, konac. Izradba: na papir isprintajte sliku pahuljice, i stavite je ispod papira za pečenje. Pomiješajte deterdžent za suđe s malo vode i premažite papir za pečenje. Tada jednostavno pištoljem za plastiku nanesite plastiku po slici pahuljice (na papir za pečenje). Kada se ohladi, nanesite ljepilo i posipajte sa šljokicama. Kada se pahulja skroz osušila, sa zadnje strane prislonite tanku žicu koju ćete zalijepiti opet pomoću pištolja.



Pomurski jesenski književni dani uoči obljetnice naziva sela Serdahela

Pomurski jesenski književni dani obilježavaju se u spomen Stipana Blažetina, pjesnika, pedagoga, istaknutog djelatnika Hrvata u Mađarskoj, međutim uz programe uvijek se vežu i drugi hrvatski sadržaji. U okviru ovogodišnjih Pomurskih dana, održanih između 14. i 17. studenoga, prisjećalo se i na povijest Serdahela, naime to naselje prije 320 godina dobilo je svoje puno ime Tótszerdahely. Na svečanom obilježavanju bili su i uvaženi gosti: dr. Mladen Andrić, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, i Maja Rosenzweig Bajić, prva savjetnica, prof. dr. Smiljana Zrilić, zamjenica pročelnika Odjela za izobrazbu učitelja na Sveučilištu u Zadru.



Program učenika serdahelske škole

Mjesna Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ obljetnicu naziva Serdahela, odnosno prošireno s prefiksom Tot – koji ukazuje na hrvatsko stanovništvo – željela je posebno obilježiti.

– S prefiksom Tot nekadašnja je uprava dala na znanje da u Serdahelu žive Hrvati, tako je 1697. g. Serdahel postao Tótszerdahely, ovim je činom zapečaćena hrvatska prošlost sela. Sve dok selo bude postojalo, znat će da su tu živjeli, odnosno žive Hrvati. Mislim da u današnje vrijeme možemo biti ponosni što znamo dva jezika, njegujemo dvije kulture i bez problema se družimo sa susjedima onkraj granice. Vrijednost našega hrvatskog materinskog jezika kada su granice slobodne još je veća nego nekada, a da bi to shvatili i mladi, serdahelska Hrvatska samouprava tijekom cijele godine misli na njih. I ovaj put raspisala je natječaj da bi se bolje upoznali sa svojim zavičajem, njegovim vrijednostima, naravno uz vježbanje jezika svojih predaka. Uoči 320. obljetnice naziva mjesta TOT-Serdahel naša samouprava priprema manje izdanje u kojem će biti objavljeni ulomci njezina sakupljačkog rada, da bi na tim temeljima nastavio rad možda i za izdavanje monografije. Izdanje će biti dar za Božić svakoj obitelji u selu. – kazao je za naš tjednik predsjednik Stjepan Turul.



Učiteljica Katica Lukač Brodač i učenik Balint Tot, dobitnici priznanja, u društvu veleposlanika Mladena Andrića i predsjednika Stjepana Turula

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ 2012. g. utemeljila je priznanje za marljiv i ustrajan rad u učenju hrvatskoga jezika i za njegovanje kulture. Priznanje svake godine dodjeljuje učenicima osmog razreda serdahelske škole, dobivaju ga učenici koji tijekom osam godina ostvaruju najbolje rezultate u učenju hrvatskoga jezika, sudjeluju na raznim hrvatskim programima, natjecanjima, i pomažu rad Hrvatske samouprave. Odlukom Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“, u 2017. godini priznanje je dodijeljeno **Balintu Totu**, koji je odličan učenik iz hrvatskoga jezika. Više je puta sudjelovao na regionalnim natjecanjima, pleše u dječjem folklornom društvu, svira tamburicu, više je puta sudjelovao na Croatiadinim natjecanjima. Narečena Samouprava iste je godine utemeljila priznanje i za osobe koje imaju bitnu ulogu u očuvanju nacionalne samobitnosti Hrvata u Serdahelu i njegovoj bližoj okolini. Odlukom Samouprave, u 2017. g. priznanje je dodijeljeno učiteljici hrvatskoga jezika serdahelske osnovne škole **Katici Lukač Brodač**. Ona već desetljećima podučava hrvatski jezik u serdahelskoj školi, priprema djecu na razna hr-



Na svečani su se program okupili učenici i pedagozi pomurskih škola i Draškovca, odnosno studenti iz Zadra.

vatska natjecanja, od mjesnih do državnih. Vazda sudjeluje na raznim hrvatskim priredbama sa svojim učenicima, nekad ih uči pjevati, nekad recitirati, a katkada i glumiti, sudjeluje u sakupljačkom radu Samouprave, aktivno pomaže njezin rad, i moglo bi se dalje nabrajati. Priznanja je uručio predsjednik Hrvatske samouprave Stjepan Turul.

U okviru svečanoga programa, u osnovnoj su školi uručene nagrade dobitnicima natječaja, te sudionicima Dječje konferencije o povijesti pomurskih sela. Za djecu pomurskih škola Blaž Bodiš, djelatnik Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“, priredio je kviz o poznavanju Stipana Blažetina. Nakon programa predstavnici raznih ustanova, organizacija posjetili su grob Stipana Blažetina i položili vijence na nadgrobni spomenik.

beta

Koncert nostalgije sa starim Pinka-bandom

Kako nam se približava konac ljeta, u vrimenu malo svenek najzad gledamo, koji su bili ti zgoditki, koji su nam nekako ostali u spominku, koje bi još jednoč rado doživili i za ke se ufamo da nisu nam se zgodali samo jednoč. Tako smo i s nastupom i koncertom nostalgije staroga Pinka-banda prilikom dvodnevnoga svečevanja u Petrovom Selu. Iako u sadašnjosti još vik gusla Pinka-band (pravoda u novijem sastavu) na izabrani događaji, hrvatski bali, svadba i bučura, na hrvatski dani takaj, on pravi glas, tih starih, malo i pozabljenih notov su najpr došli s timi starimi čuti, ke smo imali kot dica, kad smo čuli Harsányijev i Kapitarov glas, negda, i pred kratkim u Pinčenoj dolini. Na danu predaje Hiže vridnosti negdašnji sastav Pinka-banda s Ambrijem Škrapi-



Dvadeset i nekoliko ljet kasnije...

ćem, Imrijem Harsányijem, Imrijem Kapitarom, Karolom Kalocsajem, Petarom Temmelom, Petarom Veselovićem i Tonijem Meróteijem zopet je skupastao i zabavljao cijelo otpodne svoju publiku. A ne samo otpodne, nego i pri zadnjjoj jački blizu deset uri uvečer, teško su je pustili doli s pozornice obožavatelji. Le-



gendarni svirači u svoju dob bili su jedni od najboljih hrvatske zabavne industrije u Gradišću, a i ovput su napravili nepozabljivo otpodne i večer prez pogriškov, i svi nazočni su jednako potvrdili, pod šantor se vratila stara atmosfera od prlje dva desetljeća. Imre Kapitar, bubnjar i jačkar benda, jur 27 ljet nije sidio za svojim instrumentom, a da se to zgodalo još jednom, za to kaže da kad se je jedan med njimi obetežao, i ozdravio iz teške bolesti, onda su se skupno odlučili, još jednoč će isprobati svoju šikanost. "Svi s dobrom voljom guslamo i ufam se da ne zadnji put. Note dojdru nam napamet jedna za drugom, to što smo si jednoč naučili, to se zabiti ne more", rekao je Imre sa suznimi oči, a zato se i ne tribi čuditi, jer veterani Pinka-banda te noći su očarali sve nazočne, a oni su mogli čutiti na koži od prvoga do zadnjega trenutka koncerta, kako gradišćanska publika nij' je zabila i kako je okružuje ljubav, još i za tolikimi ljeti... *Tiho*

Dan umirovljenika

Svaki je umirovljenik osobno dobio pozivnicu od predsjednice sela Katolja Nore Trubić Csibi. Izvijestila nas je da 11. studenog u 14.30 počinje program za stare. Polagano su se umirovljenici okupljali jerW više njih su dovezla unučad, drugi su došli sa štapom ili biciklom (motorom). Program je započeo s predsjedni-



činim pozdravnim riječima. Ona nas je ugodno iznenadila čitajanjem pjesme. Nakon nje recitala je Anna Virág. Zatim su nastupili pjevači iz Budimpešte s „Vremeplovom“, pjesmama iz 60-70-ih godina. Oni su pjevali poznate pjesme iz više opereta, a mi smo pjevali s njima.

Po završetku programa predsjednica je srdačno pozvala sudionike na gostoprinstvo. Za dar svatko je dobio pet tisuća forinta. Bilo je pečenja, vina, piva, kolača, pogačica i domaće „prsnaca“.

Ovo je jedini način da se viđamo i porazgovaramo jedni s drugima jer već ništa nemamo: nema škole, dječjeg vrtića, dućana, čak ni krčme.

Oko 18 sati polako smo se vraćali svojim kućama, s lijepim uspomenama. *Guganka*

GRADIŠČANSKI HRVATI IZ
AUSTRIJE, MAĐARSKE I SLOVAČKE
U ORGANIZACIJI
ŽELJEZANSKI BUDIMPEŠTA
PEČUHUHUA

KONCERT ZBORA
Pax et Bonum

FILEŽ - NIKITSCH
(FESTHALLE)
9. 12. 2017. 18:00 URA

UNTERTRUCKENBERG | BERGHEIT
VIO BELGARDONC
FESTIVAL DER ARBEITER

BLAGONÁVÁRÓK ÉS PÉCSÉK VASZÁR
BUDAPESTI BUDAPESTI, TISZTAZSÉGI BUDAPESTI
BUDAPESTI BUDAPESTI BUDAPESTI

HRVATSKI ŽIDAN

Osnovna škola u dotičnom naselju Vas srdačno poziva i čeka na božično naticanje gradišćanskih školarov iz nižih razredov u recitiranju pjesam i proze, 8. decembra, u petak, početo od 10 uri. Dica će biti podijeljena u dvije kategorije, 1. i 2. razred ter 3. i 4. razred, a tema naticanja je advent i Božić.

BUDIMPEŠTA

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Mađarskoj, Hrvatska samouprava grada Budimpešte i Hrvatska samouprava Novog Budima zajednički priređuju Advenstki koncert Hrvatskoga pjevačkog društva „Bijačka vila“ iz Kaštel-Novoga, u nedjelju, 10. prosinca 2017. u 18 sati, nakon svete mise na hrvatskom jeziku, s početkom u 17 sati u crkvi Rana sv. Franje (I. okrug, Fő u. 43).

TUKULJA

U gradskoj športskoj dvorani, u organizaciji Općeprsvjetnog doma i knjižnice, u subotu, 9. prosinca 2017. u 18 sati obilježava se 50. obljetnica djelovanja tukuljskoga Južnoslavenskog društva (1967. – 2017.). Na proslavi nastupaju bivši i sadašnji plesači, pjevači i svirci Društva, te gostujući ansambli iz Bate, Kovina i Novih Karlovaca (Srbija).

ZAHVALA

Šikloška Hrvatska samouprava zahvaljuje Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Pečuhu, koji je omogućio kupnju udžbenika za učenike 5. razreda šikloške Osnovne škole „Dorottya Kanizsai“. U toj se školi u višim razredima ponovno, unazad tri godine, predaje hrvatski kao strani jezik, nastavnica je Janja Tolnai, a ukupan je broj učenika 39.

*Timea Bockovac, predsjednica
šikloške Hrvatske samouprave*



H-7624 Pécs, Esze Tamás utca 3.
Tel./fax: +36/ 72/ 211-736 E-mail: senoa@senoa.hu

HRVATSKI KLUB
HÓRVÁT KLUB

Hrvatski klub August Šenoa u Pečuhu imaju čast pozvati Vas na
HRVATSKI ADVENTSKI KONCERT I SVETU MISU
15. prosinca 2017. u Pečuškoj katedrali
Program:
17.00 ADVENTSKI KONCERT
Klape Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj" (R. Hrvatska)
18.00 SVETA MISA
Misu će prikazati
mons. dr. Antun Škvorčević biskup Požeške biskupije,
koncelebriraju hrvatski svećenici Pečuške biskupije
Misu pjeva ženski pjevački zbor August Šenoa
Az August Šenoa Hórvát Klub meghívja Önt
ADVENTI KONCERTJÉRE ÉS HÓRVÁT NYELVŰ SZENTMISÉJÉRE
2017. december 15-én a Pécsi székesegyházba
Program:
17.00 ADVENTI KONCERT
a Hórvát Haditengerészet "Sveti Juraj" Értékára
18.00 SZENTMISE
A szentmisét mons. dr. Ante Škvorčević
Požegi megyés püspök mutatja be
Közreműködik az August Šenoa Asszonykórus

Pokrovitelji / Támogatók:
Emlerri Erőforrások Minisztériuma